

Vstopna postaja v vsakdanji svet

Osnovni cilj Zavoda za usposabljanje Janez Levec, ki že 75 let opravlja svoje poslanstvo pri izobraževanju duševno prizadetih otrok, je usposobiti učence za delo in življenje v družbi. Tako že 20 let pripravljajo v posebnih oddelkih absolvente šole tako, da učni in delovni program tesno povezujejo z neposrednim delom, ki ga bo opravljal učenec, ko ne bo več šolar.

Priprava na samostojno življenje

Zavod ima danes 2 osnovni šoli za lažje prizadete učence, oddelke za delovno usposabljanje, internat za lažje prizadete otroke in učnovzgojno delavnico, knjigovodnico in tiskarno. Zavod zajema duševno prizadete otroke vseh ljubljanskih občin.

Vsi učenci imajo možnost, da se usposablajo v osnovni šoli s prilagojenim programom ali pa v oddelkih za delovno usposabljanje. Zaradi celodnevne obravnave so starši teh otrok lahko zaposleni in jim na delovnem mestu ni treba skrbeti za otroka.

Za samostojno življenje se učenci pripravljajo tudi v svoji pionirski in mladinski organizaciji in v domski skupnosti. Izdajajo tudi svoje glasilo Črni murni, ki ga tiskajo in vežejo sami. Za svoje delo so pionirji in mladinci, ki se sicer udeležujejo vseh družbenopolitičnih manifestacij, prejeli že vrsto športnih in drugih priznanj in nagrad, med njimi tudi srebrni znak OF.

Za vsakega učenca posebej

Če si malo pobližje ogledamo šolsko delo, moramo vedeti, da se za vsakega sprejete učence oblikuje individualizirani program dela, ki vključuje psihološko, logopedsko, fizioterapevtsko obravnavo, dopolnilni pouk za posebne učne motnje in težave, dodatni pouk za učence, ki bodo sposobni za vključitev v programe skrajšanega in prilagojenega usmerjenega izobraževanja, ter po potrebi tudi pedopsihiatrično obravnavo.

Osnovna šola ima osem razredov, deveto in deseto leto pa obiskujejo šolo tisti učenci, ki se ne morejo vključiti v skrajšano prilagojeno programe srednjega usmerjenega izobraževanja ali neposredno v delo. Od petega razreda dalje je vzgojnim in praktičnim predmetom namenjena kar polovica učnih ur, zaradi potrebe po intenzivni pripravi za poklicno usmerjanje in usposabljanje. V rednih razredih imajo zato vsako leto enotedensko, v osmih pa celo tritedensko prakso. Kot v vseh šolah se tudi učenci Zavoda Janez Levec uspešno vključujejo v interesne dejavnosti. Delo je organizirano po kroških

in sicer tako, da omogočajo otrokom vključitev v tisto področje dela, ki jih zanima.

Uspešne dejavnosti

V zavodu delujejo tako psihomotorični, dramski, pravljčni, likovni, šiviljski, fotokrožek, krožek igre, veselja in dela, filmski in prometni ter rokometni in nogometni krožek, v katerih aktivno sodeluje okrog 200 učencev. Ustanovili so tudi svoje šolsko športno društvo. Mladi filmarji so si na festivalu animiranih filmov prislužili s svojim filmom Kavka Zlato plaketo. Ko pa so gostovali lutkarji na lutkovnem festivalu v Slovenj Gradcu, jim žirija ni podelila nagrade, ker je bila prepričana, da nastopajo poklicni lutkarji.

S svojimi aktivnostmi se enakovredno vključujejo v vse prireditve drugih osnovnih šol in se nemalokrat vračajo s tekmovanj, nastopov ali razstav s priznanji in pohvalami. V Zavodu so prepričani, da tudi interesne dejavnosti učencem dodatno razvijajo njihove psihofizične sposobnosti, zato prizadevno, vztrajno in požrtvovalno delujejo pri kroških kot mentorji.

Če smo govorili o poklicnem usposabljanju in delovni praksi, ki jo opravljajo učenci sedmih in osmih razredov, moramo zapisati, da imajo velik delež pri uspešnosti zaposlovanja absolventov zavoda številne OZD v ljubljanski regiji. Tako v procesu usposabljanja in zaposlovanja absolventov Zavoda na ustreznih delovnih mestih intenzivno sodeluje kar 15 OZD, med njimi je na prvem mestu Avtomontaža, v kateri je redno zaposlenih preko 70 učencev zavoda.

Dom nadomesti družino

Več kot 100 učencev mora biti vključenih v domsko vzgojo zaradi socialnih in drugih razmer svojih družine. Vzgojitelji nadomeščajo otrokom starše. Gojenci so razdeljeni po skupinah, za katere se trudijo, da bi bile kar najbolj organizirane po družinskem sistemu. Tudi v domu se otroci vključujejo v interesne dejavnosti. Imajo pevski zbor, večerno telovadbo, dramski in ritmični krožek, plesne vaje, vrtnarski, likovni, lutkovni, fotografski, pletiljski in šivalni krožek ter krožek vezenja in kvačkanja, pravljčne ure in knjižnico. Praznujejo

Delo je pomembni del vzgojnega procesa v šoli s prilagojenim programom

rojstne dneve ter druge pomembne datume, kar vse otrokom pričara domačnost in toplino.

Če je le mogoče, odhajajo otroci ob sobotah domov. Otroci, za katere je skrbstveni organ odločil, da ne smejo obiskovati svojih domov, preživijo nedelje v rejniških družinah. Otroci v domu imajo svojo domsko skupnost, ki se je razvila iz pionirske organizacije. Dramsko skupnost sestavljajo vsi gojenci doma in vzgojitelji. Vodi jo mentor in odbor.

Pouk za praktično delo

Otroci, ki zaradi nizkih psihofizičnih sposobnosti ne morejo slediti programu osnovne

šole s prilagojenim poukom, so vključeni v oddelke za delovno usposabljanje v Jaršah. Cilj tega usposabljanja je razviti vse psihofizične sposobnosti do take stopnje, da se bo zmerno umsko manj razviti mladostnik lahko uspešno vključil v življenje in delo v delavnicah pod posebnimi pogoji. Tako v lesni delavnici izdelujejo didaktični material, lesene igračke, v tkalnici tkejo na namiznih statvah. V industrijsko montažni delavnici pa izdelujejo preproste dele za delovne organizacije in obrtnike. Tu se otroci usposobijo tako, da jim je prehod v delavnice pod posebnimi pogoji mnogo lažji in uspešnejši. V teh oddelkih, ki so znani po

vsej Jugoslaviji in Evropi in jih zelo pogosto obiskujejo razne domače in tuje skupine, se usposablajo otroci in mladostniki od 7.-18. leta starosti.

Tako kot vse osnovne šole imajo zimsko in letno šolo v naravi. Hodijo smučat, plavat, na izlete in taborjenja, skratka, da živijo in delajo kot vsi drugi otroci. Samo šolski program imajo prilagojen. Ob koncu zapisa naj še omenimo, kako zlatih rok in plemenitih src so vsi tisti, ki se v Zavodu za usposabljanje Janez Levec iz dneva v dan in iz leta v leto trudijo, da bi duševno prizadete otroke maksimalno usposobili za delo in življenje.

TATJANA PUST

KAJ VSE PREDVIDEVAMO V NAŠI OBČINI DO LETA 2000

Poljane, sanatorij Emona, Komenskega ulica

V kratkem predstavljamo predloge strokovnjakov, kako naj bi v naši občini uredili do leta 2000 posamezna območja. Doslej smo predstavili Cankarjevo nabrežje, Križevniško ulico, območje hotela Lev, Koližej, Elektro Ljubljana, Bavarski dvor, Tivoli, Cukrarno in del Poljan. V tej številki objavljamo območja šolskega Centra Poljan, sanatorija Emona in Komenskega ulice.

Šolski center Poljane

Po dolgoročnem planu je območje: Poljanska, Roška, Streliška, Zarnikova namenjeno izobraževalnim ustanovam, kot so: vrtec, osnovna šola, srednje šole, zavod za šolstvo, domovi za učence ter stanovanjski program. Tako sta tu predvideni gradnja nove telovadnice in novega doma ter šola za medicinske sestre. Lokacija telovadnice je ob sedanjem kostanjevem drevoredu. Iz Ambroževega trga, kjer so avtobusne postaje mestnega potniškega prometa, je predviden glavni peš vhod skozi drevored v šolski center. Prečna peš pot skozi šolski center bo vodila od novega doma ob Roški proti mestnemu središču. To pot bo potrebo še posebno preučiti, saj ob prehodu skozi vrt Prelovske vile zadene na spomeniško zaščito Plečnikove stvaritve.

Vse proste površine v tem območju bodo namenjene zelenicam in igriščem za šport in rekreacijo učencev centra.

Sanatorij Emona

Ureditveno območje: Moša Pijadejeva, Komenskega, Resljeva, Trubarjeva in Prečna ulica.

Območje leži v strogem središču Ljubljane, zato ga je treba tudi urediti tako, da bo dobil svojo programsko identiteto.

Predlog ureditve predvideva zgraditev nove stavbe Akademije za gledališče, radio, film in televizijo v zaključnem delu avenije Moša Pijadejeve ulice in zgraditev garažne hiše, ki je v tem delu mesta nujno potrebna. V notranjosti kareja bosta ob garažni hiši še stanovanjski in poslovno stanovanjski objekt. Gradila ju bodo postopno v več fazah. Notranji prostor kareja bo ploščad z nizkimi zelenjem in partnersko ureditvijo, po kateri bodo potekale peš poti do Resljeve in naprej proti Taboru.

Stavbe ob Komenskega ulici bodo ostale stanovanjske. Po predlogu naj bi nekdanjemu Obrtniškem gledališču spet namenili javno funkcijo.

Ker stavbe ob Prečni in Trubarjevi ulici predstavljajo ostanke predmestne, deloma pa še kmečke arhitekture, jih bodo ohranili s tem, da bo potrebno dotrajane sanirati, porušiti dvoriščne objekte z obrtnimi delavnicami, ki ne spadajo v to okolje ter primerno urediti z rušenjem nastala dvorišča. Vprašanje je še ali ne bi bilo umestno stavbo na Trubarjevi 31 nadomestiti z novim objektom, ki bi se vklapljal v novi kare.

Vsi objekti ob Resljevi in Komenskega ulici bodo ohranjeni.

Z zgraditvijo parkirno garažnih podzemskih prostorov

bo razrešen tudi problem garažiranja.

S predvideno ureditvijo naj bi tako danes ta zanemarjeni in neprimerni izrabljeni prostor dobil ustrezno vlogo v mestnem središču.

Komenskega ulica

Ureditveno območje: Komenskega, Vidovdanska, Trubarjeva in Resljeva.

Kare je pretežno stanovanjski, vendar pa so nekateri objekti dotrajali, stanovanja nimajo dobre osvetlitve, dvorišča pa niso primerno izkoriščena. Ker je Trubarjeva cesta zgodovinsko in urbanistično zaščitena, ohranjajo v predlogu ureditve tega območja vse objekte, ki so opredeljeni kot arhitekturni spomeniki, ne le na Trubarjevi, ampak tudi na Vidovdanski, Resljevi in Komenskega s tem, da jih je treba večino sanirati predvsem na Trubarjevi. Predvideno je rušenje stavb na Komenskega 30, 32, 34, 36 in 38 ter na Trubarjevi 45a, 47a, b, c 49 in 51a.

Trubarjeva ulica bo namenjena razvoju drobne obrti, storitev in gostinstva. Objekt na Resljevi 4, bo dobil prizidek s poslovnim programom. Na Komenskega bodo zgrajeni novi stanovanjski objekti, v katerih bodo nadomestna stanovanja za porušena. V garažah kletnih prostorov teh objektov bo predvidoma 160 parkirnih mest za vozila stanovalcev in zaposlenih. Pri gradnji prizidka na Resljevi bo veljala posebna skrb ohranitvi obstoječih dreves.

Vsa notranjost kareja bo urejena kot zelena površina za stanovalce. Tudi Trubarjeva ostaja še naprej izključno peševa površina.

Starši so prebelili učilnice

Sobota 20. junija. Osnovna šola »Prežihov Voranc« je tega dne odprla vrata. Vendar ne za učence, ki v njej nabirajo učenost. Tokrat so jih zamenjali njihovi starši. Priskočili so na pomoč šoli in se lotili pleskanja učilnic. Šola namreč ni imela denarja, da bi naročila strokovnjake, ki bi opravili potrebna soboslikarska dela v nekaterih učilnicah.

S pomočjo članov sveta staršev, so organizirali delovno akcijo, ki se je zavlekla tudi v nedeljo. Pri prijateljih, znancih in tudi poklicnih obrtnikih so zbrali vse potrebno in pripomočke, vodstvo šole pa je poskrbelo za material. In rezultat: 11 učilnic so prizadeti prostovoljci prepleskali in seveda tudi počistili. Delo je potekalo organizirano in bilo je videti, kot da ga opravlja poklicna skupina. Tudi smeha in zabave, predvsem pa dobrega razpoloženja, ni manjkalo.

M. Č.